

ปัจจัยกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาชาวทางวิทยุ

นายเต็มศักดิ์ จรุงปราน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-639-704-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS DETERMINING OF RADIO NEWS TALK PROGRAMS

Mr. Termsak Jarupran

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

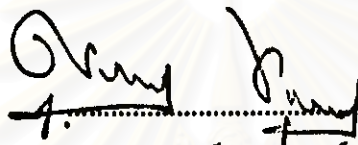
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

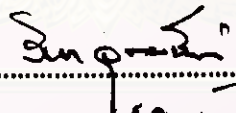
ISBN 974-639-704-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัญญัติกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาระหว่างทางวิทยุ
โดย นายเต็มศักดิ์ จารุปราวณ
ภาควิชา วรรณสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริภักยะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิกา อุดมดันท)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริภักยะ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์)

เดิมศักดิ์ จารุปราวณ : ปัจจัยกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุ(FACTORS DETERMINING OF RADIO NEWS TALK PROGRAMS) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ศิริชัย ศิริภายะ ; 126 หน้า. ISBN 974-639-704-4.

งานวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รูปแบบและกระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าวทางวิทยุและวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อลักษณะการดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์การผลิตรายการสนทนาข่าวทางวิทยุในปัจจุบัน การแสดงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและกระบวนการผลิตงานสื่อมวลชน ระบบอุปถัมภ์ การเล่าเรื่อง การทำวาทกรรม รวมทั้งแนวคิดเรื่องการสื่อสารทางการเมืองและใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุ จาก 5 กลุ่มผู้ผลิตรายการ ซึ่งได้แก่ บริษัท มิเดียพลัส จำกัดมหาชน, บริษัท ไอเอ็นเอ็น เรดิโอ จำกัด, บริษัท วอซด็อก จำกัด , บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด และกรมประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างเนื้อหาในรายการสนทนาข่าวทางวิทยุประกอบด้วย 3 ส่วน คือการเล่าข่าวและการทำวาทกรรมในข่าวโดยใช้ข้อมูลหลักจากหนังสือพิมพ์และข้อมูลข่าวที่ผลิตขึ้นภายในองค์กร การสัมภาษณ์บุคคลในข่าว การสนทนาข่าวกับวิทยากรหรือนักวิจารณ์สถานการณ์ประจำรายการ และการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โครงสร้างเนื้อหาและการนำเสนอดังกล่าวมีหน้าที่ในการจัดระเบียบ ข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆนำเสนอต่อผู้รับสารในรูปแบบที่ง่ายและสร้างมูลค่าเพิ่มของข้อมูลข่าวสารที่ผลิตขึ้นในองค์กร ดึงดูดความสนใจ สร้างจุดขายและให้ผลในเชิงพาณิชย์

ปัจจัยกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านทัศนคติ ภูมิหลังและประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้ดำเนินรายการ ปัจจัยด้านระบบอุปถัมภ์และเครือข่ายความสัมพันธ์ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมของสื่อวิทยุซึ่งมีผลต่อการสร้างภาพลักษณ์ของรายการหรือสถานีและแนวทางดำเนินงานขององค์กรต้นสังกัด ปัจจัยด้านกระแสความสนใจของสื่อมวลชนและประชาชนที่มีต่อสถานการณ์ข่าวในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งปัจจัยความสามารถเฉพาะบุคคลของผู้ดำเนินรายการในการแสดงบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดต่างๆ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การ สื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต เดิมศักดิ์ จารุปราวณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ศิริชัย ศิริภายะ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970589528 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: RADIO NEWS TALK

TERMSAK JARUPRAN : FACTORS DETERMINING OF RADIO NEWS TALK PROGRAMS. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. SIRICHAJ SIRIKAYA. 126 pp. ISBN 974-639-704-4.

This qualitative research is an attempt to understand the format, producing process of radio news talk programs and to classify the factors which are determining the presentation of radio news talk programs. The methodology used in this research is depth interview with nine presenters of radio news talk programs from five producers (Media Plus, INN radio, Watch Dog, Nation Multi-media Group and Department of Public Relations).

The finding shows that content structure of radio news talk programs are divided into four parts including part of news narrative and discourse, part of interview with news-source persons, part of interview with commentator and part of open-line for public hearing. This content structure are formed and presented under commercial strategy.

The factors which are determining the presentation of radio news talk program including attitude and professional background of radio news talk presenters, the patron-client relation and network system, the radio culture which effects the image construction of programs and culture of producer organisation, the context of news concentrate among media and public and presentation technique for maintaining continuity of media roles and functions under any conditions.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต..... วัฒนศักดิ์ ทรัพย์รัมย์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อา. น. :.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความช่วยเหลือเอาใจใส่เป็นอย่างดีของรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้แนะนำให้เลือกหัวข้อวิจัยครั้งนี้และชี้แนะแนวทางแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉันท์ ประธานกรรมการและผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาใช้เวลาในการชี้แนะแนวทางต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอบพระคุณคณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และโลกทัศน์ใหม่ ๆ ทางด้านสื่อสารมวลชนให้แก่ผู้วิจัย

ขอบพระคุณผู้ดำเนินรายการสนทนาข่าวทางวิทยุทุกท่านที่เต็มใจใช้เวลาในการให้ข้อมูลอันเป็นวิทยาทานที่เปี่ยมคุณค่า

ขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ที่ให้โอกาสทางการศึกษาและให้กำลังใจอย่างเต็มเปี่ยม รวมทั้งพี่น้องและเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

เติมศักดิ์ จารุปราน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	9
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	10
ขอบเขตการวิจัย	10
ข้อสันนิษฐานในการวิจัย	10
นิยามศัพท์	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์และกระบวนการผลิตรายการสนทนาข่าวทางวิทยุในปัจจุบัน	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กร บุคลากร และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสื่อ	
มวลชนภายใต้เงื่อนไขแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งระบบอุปถัมภ์	21
ลักษณะของการทำวาทกรรม	30
ลักษณะของการเล่าเรื่องและการเล่าข่าว	31
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง	35
3 ระเบียบวิธีวิจัย	41
แหล่งข้อมูลหลักและการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การนำเสนอข้อมูล	45
4. รูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการดำเนินรายการสนทนาชาวทางวิทยุ	46
การกำหนดรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ	50
ขั้นตอนการดำเนินรายการสนทนาชาวทางวิทยุ	68
5. ปัจจัยกำหนดลักษณะการดำเนินรายการสนทนาชาวทางวิทยุ	78
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	115
ข้อจำกัดในการวิจัย	122
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	122
รายการอ้างอิง	124
ประวัติผู้วิจัย	126

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย